



Avfallshierarkin

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i miljöbalken, förslag till följdändringar i ett antal lagar samt förslag om att lagen om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i källsorteringsutrymmen upphävs. En begränsad språklig justering föreslås.

Förslagen syftar till att på ett tydligare och mer samlat sätt införa den s.k. avfallshierarkin i miljöbalken. Avfallshierarkin regleras i EU:s ramdirektiv om avfall och anger den prioritetsordning för politik och lagstiftning som medlemsstaterna ska ha när det gäller förebyggande och behandling av avfall. Hierarkin innebär att medlemsstaternas första prioritet i lagstiftning och politik ska vara att främja avfallsförebyggande åtgärder. Hierarkin anger även en prioritetsordning vid valet av metod för behandling av det avfall som uppstår. Förslagen innebär att det ska framgå tydligt av miljöbalkens allmänna hänsynsregler att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till att förebygga och återvinna avfall. Bestämmelser om behandling av avfall som följer av avfallshierarkin förs in i miljöbalkens avfallskapitel. Den som behandlar avfall, eller är ansvarig för att avfall behandlas, ska välja en metod enligt en angiven prioritetsordning. Avsteg från hierarkins prioritetsordning kan göras om det ger ett bättre resultat för människors hälsa och miljön som helhet eller om den behandlingsmetod som ska användas enligt hierarkin får orimliga konsekvenser. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 augusti 2016.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå ett motionsyrkande.

Behandlade förslag

Proposition 2015/16:166 Avfallshierarkin.

Ett yrkande i en motion från allmänna motionstiden 2015/16.

Innehållsförteckning

- Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....3
- Redogörelse för ärendet4
 - Ärendet och dess beredning.....4
 - Bakgrund4
 - Propositionens huvudsakliga innehåll6
- Utskottets överväganden.....8
 - Regeringens lagförslag8
 - Miljömässig avfallshantering10
- Bilaga 1*
- Förteckning över behandlade förslag.....13
 - Propositionen13
 - Motion från allmänna motionstiden 2015/1613
- Bilaga 2*
- Regeringens lagförslag14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i miljöbalken,
2. lag om ändring i lagen (2016:000) om ändring i miljöbalken med den ändringen att kommatecknen i 15 kap. 27 § första stycket tredje meningen tas bort,
3. lag om ändring i lagen (2009:1168) om ändring i miljöbalken,
4. lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220),
5. lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon,
6. lag om ändring i lagen (2012:434) om ändring i lagen (2009:1167) om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon,
7. lag om ändring i lagen (2007:162) om bilskrotningsfonden,
8. lag om upphävande av lagen (2004:1385) om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i källsorteringsutrymmen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2015/16:166.

2. Miljömässig avfallshantering

Riksdagen avslår motion

2015/16:925 av Rickard Nordin (C).

Stockholm den 9 juni 2016

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Jonas Jacobsson Gjörtler (M), Isak From (S), Johan Hultberg (M), Maria Strömkvist (S), Martin Kinnunen (SD), Åsa Coenraads (M), Jan-Olof Larsson (S), Stina Bergström (MP), Monica Haider (S), Anders Forsberg (SD), Lars Tysklind (L), Jens Holm (V), Lars-Axel Nordell (KD), Marianne Pettersson (S), Johan Büser (S) och Jesper Skalberg Karlsson (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta ärende behandlar utskottet regeringens proposition 2015/16:166 Avfallshierarkin och ett motionsyrkande från den allmänna motionstiden 2015/16. I propositionen föreslår regeringen ändringar i miljöbalken, följdändringar i lagstiftning samt att lagen (2004:1385) om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i källsorteringsutrymmen upphävs.

Utskottet har justerat regeringens lagförslag så att den föreslagna lagtexten i 15 kap. 27 § första stycket miljöbalken lagen om ändring i lagen (2016:000) om ändring i miljöbalken stämmer överens med den föreslagna lagtexten i denna bestämmelse i lagen om ändring i miljöbalken.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut redovisas i bilaga 1, och regeringens lagförslag återges i bilaga 2.

Bakgrund

Enligt det övergripande målet för miljöpolitiken i Sverige ska vi till nästa generation (2020) lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Ett övergripande mål för svensk avfallshantering har också slagits fast inom ramen för miljö kvalitetsmålet God bebyggd miljö. Enligt preciseringen för avfall ska avfallshanteringen vara effektiv för samhället och enkel att använda för konsumenterna. Avfallet ska förebyggas samtidigt som resurserna i det avfall som uppstår ska tas till vara i så hög grad som möjligt. Avfallets påverkan på och risker för hälsa och miljö ska minimeras. Avfallspolitiken syftar således till att omhänderta avfallet på ett långsiktigt hållbart sätt så att miljöpåverkan kan minimeras och avfallet som en resurs kan utnyttjas igen.

Genom att minimera mängden avfall som uppstår kan samhället tillgodogöra sig stora miljövinster. I de fall avfall ändå uppstår bör materialet och energin i avfallet tas om hand på ett så effektivt sätt som möjligt. Stora miljövinster kan också göras genom att minska mängden skadliga ämnen i produkter.

Avfallshanteringens infrastruktur omfattar både insamling och transport av avfallet och behandling av avfallet i olika former. Hushåll, offentliga verksamheter och företag är beroende av att offentliga eller privata aktörer tar hand om avfallet. Avfallshanteringens infrastruktur ska ses som en del av den övriga samhällsplaneringen och utformas på ett energi- och resurseffektivt sätt och så att hållbar konsumtion kan främjas. Detta måste ske med ett långsiktigt perspektiv.

Den övergripande rättsliga regleringen om avfall på EU-nivå är Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008

om avfall och upphävande av vissa direktiv (ramdirektivet om avfall). Syftet med direktivet är att skydda människors hälsa och miljön genom att vidta avfallsförebyggande åtgärder och genom att minska de negativa följderna av generering och hantering av avfall samt att minska resursanvändningens allmänna påverkan och få till stånd en effektivisering av denna användning. En central del av direktivet är den s.k. avfallshierarkin. Hierarkin innebär att medlemsstaternas första prioritet i lagstiftning och politik ska vara att främja avfallsförebyggande åtgärder. Hierarkin anger även en prioritetsordning vid valet av metod för behandling av det avfall som uppstår. Utgångspunkten är att avfallet i första hand ska förberedas för återanvändning, i andra hand materialåtervinnas, i tredje hand återvinnas på annat sätt (t.ex. genom energiåtervinning) och i sista hand bortskaffas. Hierarkin är inte absolut, utan avvikelser kan göras för enskilda avfallsströmmar för att främja det alternativ som ger bäst resultat för miljön som helhet.

I 15 kap. miljöbalken finns bestämmelser om avfall som bl.a. reglerar avfallsinnehavares, kommuners och producenters ansvar för avfallshantering. Utgångspunkten är att den som innehar avfall ska se till att det hanteras på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. För vissa avfallsslag underlättas innehavarens ansvar för hela eller delar av avfallshantering genom bestämmelser om skyldighet för andra att ta på sig ansvaret. Kommunen ansvarar t.ex. för insamling och behandling av hushållsavfall. Enligt miljöbalken får regeringen även i vissa fall meddela föreskrifter om att kommunerna ska transportera bort och ta hand om annat avfall än hushållsavfall. Regeringen har även meddelat föreskrifter om producentansvar. Det finns i nuläget ett reglerat producentansvar för förpackningar, returpapper, däck, bilar, elektriska och elektroniska produkter, glödlampor och vissa belysningsarmaturer, batterier och läkemedel. Producentansvaret regleras i gällande rätt i ett flertal förordningar, bl.a. förordningen (2014:1073) om producentansvar för förpackningar, förordningen (2014:1074) om producentansvar för returpapper och förordningen (2014:1075) om producentansvar för elutrustning. I 15 kap. miljöbalken finns också bestämmelser om hur avfall ska hanteras, framför allt i form av bemyndiganden för regeringen att meddela föreskrifter på området. Regeringen har bl.a. möjlighet att bestämma att vissa slag av avfall ska förvaras och transporteras bort skilt från annat avfall. Kapitlet innehåller också bestämmelser med förbud mot nedskräpning och dumpning.

Enligt 15 kap. miljöbalken ska också varje kommun upprätta en kommunal renhållningsordning. I renhållningsordningen ska det finnas en avfallsplan och de föreskrifter om hantering av avfall som gäller för kommunen. Avfallsplanen ska även beskriva kommunens åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet. Bemyndigandena i 15 kap. miljöbalken ger regeringen omfattande möjligheter att meddela föreskrifter, bl.a. föreskrifter om hantering av avfall och sådana föreskrifter om avfall, avfallsplanering och begränsning i fråga om avfallstransporter som följer av Sveriges medlemskap i EU. Regeringen har med stöd av bemyndigandena meddelat flera förordningar på

avfallsområdet, t.ex. avfallsförordningen (2011:927). Det är i stora delar med avfallsförordningen som ramdirektivet om avfall genomförs i svensk rätt. I förordningen finns bl.a. bestämmelser om hur avfall ska hanteras och bestämmelser om tillståndsplikt och anmälningsplikt för viss hantering av avfall, krav på transportdokument och skyldighet för vissa verksamhetsutövare att föra anteckningar om avfallsmängder.

Utöver de regler som är specifika för avfall och dess hantering finns även de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Vid hantering av avfall, liksom vid all annan verksamhet, måste alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, följa de begränsningar och vidta de försiktighetsåtgärder i övrigt som behövs för att undvika olägenhet eller skada för människors hälsa eller miljön. Bestämmelser om tillståndsplikt och anmälningsplikt för vissa verksamheter finns i 9 kap. miljöbalken samt i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Av dessa följer bl.a. krav på tillstånds- eller anmälningsplikt för vissa anläggningar för återvinning samt för bortskaffande av avfall. I 19 och 22 kap. miljöbalken finns bestämmelser om vilka uppgifter som ska finnas i ett tillståndsbeslut. Tillsynsbestämmelser finns i 26 kap., bestämmelser om avgifter, däribland renhållningsavgift och producentavgift, finns i 27 kap. och straffbestämmelser i 29 kap.

Med tanke på avfallshierarkins centrala roll på avfallsområdet bör den komma till tydligare uttryck i svensk rätt. På så sätt kan den på ett bättre sätt styra utvecklingen mot att avfallsförebyggande åtgärder vidtas i större utsträckning samt att avfall behandlas på ett sätt som innebär ökat resursutnyttjande och mindre belastning på miljön. Genom det nya ramdirektivet om avfall har också avfallshierarkin preciserats och ny terminologi införts. Avfallshierarkin bör därför bli tydligare i det svenska regelverket.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslår regeringen ändringar i miljöbalken som syftar till att på ett tydligare och mer samlat sätt införa den s.k. avfallshierarkin i balken. Avfallshierarkin regleras i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och upphävande av vissa direktiv (ramdirektivet om avfall) och anger den prioriteringsordning för politik och lagstiftning som medlemsstaterna ska ha när det gäller förebyggande och behandling av avfall.

Det ska framgå tydligt av balkens allmänna hänsynsregler att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till att förebygga och återvinna avfall. Förebyggande av avfall innebär att minska mängden avfall, minska mängden skadliga ämnen i material och produkter eller minska de negativa effekterna av avfall. Bestämmelser om behandling av avfall som följer av avfallshierarkin förs in i balkens avfallskapitel (15 kap.). Den som behandlar avfall, eller är

ansvarig för att avfall behandlas, ska välja en metod enligt en angiven prioritetsordning. Utgångspunkten är att avfall i första hand ska förberedas för återanvändning, i andra hand materialåtervinnas, i tredje hand återvinnas på annat sätt och i sista hand bortskaffas. Avsteg från hierarkins prioritetsordning kan göras om det ger ett bättre resultat för människors hälsa och miljön som helhet eller om den behandlingsmetod som ska användas enligt hierarkin får orimliga konsekvenser. För att anpassa avfallskapet till hierarkin och göra det mer lättläst och logiskt i sin struktur omarbetas kapitlet redaktionellt.

Därutöver föreslås en ändring i reglerna om vad ett tillstånd till lagring av avfall ska innehålla, följdändringar i lagstiftning samt att lagen (2004:1385) om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i källsorteringsutrymmen upphävs. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 2 augusti 2016.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar med viss språklig justering regeringens lagförslag.

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna att minska mängden avfall, minska mängden skadliga ämnen i material och produkter, minska de negativa effekterna av avfall och återvinna avfall. I första hand ska förnybara energikällor användas.

Regeringen föreslår vidare att den som behandlar avfall eller är ansvarig för att avfall behandlas ska se till att avfallet i första hand återvinns eller, om det är lämpligare, att det bortskaffas. Vid valet av metod för återvinning ska i första hand förberedelse för återanvändning väljas. Om materialåtervinning är lämpligare än förberedelse för återanvändning ska materialåtervinning väljas. Om en annan metod för återvinning är lämpligare än både förberedelse för återanvändning och materialåtervinning ska den metoden väljas.

Enligt propositionen ska den behandlingsmetod som bäst skyddar människors hälsa och miljön som helhet anses som lämpligast, om en sådan behandling inte är orimlig.

Det föreslås vidare att det nuvarande 15 kap. miljöbalken upphävs och ersätts med ett nytt 15 kap. med en ny rubrik och en ny disposition. De flesta av de nuvarande bestämmelserna förs in oförändrade i det nya kapitlet eller med endast språkliga och redaktionella ändringar. Regeringen gör bedömningen att de olika kravnivåer som i dag finns i 15 kap. miljöbalken i fråga om miljö- och hälsoskydd bör finnas kvar. De ord och uttryck som förklaras i det nuvarande 15 kap. miljöbalken tas in i det nya kapitlet. Dessutom förklaras "avfallsförebyggande åtgärder", "återanvändning", "återvinna avfall", "förbereda avfall för återanvändning", "materialåtervinna avfall", "bortskaffa avfall", "behandla avfall", "samla in avfall" och "bilskrotare". Förklaringarna begränsas till att avse innebörden i 15 kap.

Enligt regeringens förslag ska i kapitlet med avfall avses varje ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med. Ett ämne eller föremål ska anses vara en biprodukt i stället för avfall, om ämnet eller föremålet

1. har uppkommit i en produktionsprocess där huvudsyftet inte är att producera ämnet eller föremålet

2. kan användas direkt utan någon annan bearbetning än den bearbetning som är normal i industriell praxis
3. kommer att fortsätta att användas på ett sätt som är hälso- och miljömässigt godtagbart och som inte strider mot lag eller annan författning.

Ett ämne eller föremål som har återvunnits och uppfyller krav i fråga om fortsatt användning enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 39 och 40 §§ upphör att vara avfall.

Regeringen föreslår också att i kapitlet med avfallsförebyggande åtgärder ska avses åtgärder som vidtas innan ett ämne eller ett föremål har blivit avfall och som syftar till en minskning av mängden avfall, en minskning av mängden skadliga ämnen i material och produkter eller en minskning av de negativa effekter på människors hälsa eller miljön som avfall ger upphov till. Med återanvändning avses i kapitlet att något som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som det ursprungligen var avsett för. Med att återvinna avfall avses i kapitlet att vidta en åtgärd som innebär att avfall kommer till nytta som ersättning för något annat material eller förbereder det för en sådan nytta eller en åtgärd som innebär att avfall förbereds för återanvändning. Med att förbereda avfall för återanvändning avses i kapitlet att kontrollera, rengöra eller reparera något som är avfall så att det kan återanvändas utan ytterligare behandling. Med att materialåtervinna avfall avses i kapitlet att upparbeta avfallsmaterial till nya ämnen eller föremål som inte ska användas som bränsle eller fyllnadsmaterial. Med att bortskafter avfall avses i kapitlet att göra sig av med något som är avfall utan att återvinna det eller lämna det till någon som samlar in eller transporterar bort det. Med att behandla avfall avses i kapitlet att återvinna eller bortskafter avfall. Med att samla in avfall avses i kapitlet att hämta eller ta emot avfall, om detta inte utgör en del av behandlingen av avfallet, eller sortera, lagra eller på annat sätt ta befattning med avfall innan det transporteras vidare till den plats där behandlingen ska påbörjas, om åtgärden inte utförs av avfallsproducenten på den plats där avfallet uppkom.

Enligt propositionen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer för att främja avfallsförebyggande åtgärder eller en hälso- och miljömässigt godtagbar avfallshantering meddela föreskrifter om skyldighet för producenterna att märka en vara eller en förpackning, att lämna uppgifter av betydelse för producentansvaret om vilka ämnen och material som en vara eller en förpackning innehåller samt om insamling, återanvändningsgrad, återvinningsgrad eller andra förhållanden. För samma syfte får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer också meddela föreskrifter om ansvar för producenterna att se till att varor eller förpackningar har en viss sammansättning, återanvändbarhet och återvinningsbarhet. Sådana föreskrifter får dock i fråga om andra varor än förpackningar endast avse sådant som behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter om avfall som i övrigt behövs till följd av Sveriges medlemskap i

Europeiska unionen. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillstånds- eller anmälningsplikt för den som yrkesmässigt transporterar avfall.

Regeringen föreslår vidare att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om anmälningsplikt för verksamhetsutövare som yrkesmässigt samlar in avfall samt för dem som köper, säljer eller förmedlar avfall för bortskaffande eller återvinning. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om anmälningsplikt för fastighetsinnehavare som själva tar hand om avfall. Regeringen får bemyndiga kommunerna att meddela sådana föreskrifter. Regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om anordningar för hantering av avfall. Bemyndigandet i nuvarande 15 kap. för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hantering av avfall preciseras till att avse de föreskrifter om hur avfall ska hanteras som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela särskilda föreskrifter för Försvarsmakten, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk och Försvarets radioanstalt som avviker från det som annars sägs i detta kapitel.

När det gäller bestämmelserna om vad en tillståndsdom ska innehålla i fråga om lagring av avfall föreslås att dessa ändras så att kraven preciseras till att avse lagring i samband med återvinning eller bortskaffande.

Med anledning av ändringarna i 15 kap. miljöbalken föreslår regeringen även att det görs redaktionella ändringar i miljöbalken samt i strålskyddslagen, lagen om Sveriges ekonomiska zon och lagen om bilskrotningsfonden. I fråga om tidigare beslutade lagändringar med anledning av barlastvattenlagen görs följdändringar dels genom att lagen (2009:1168) om ändring i miljöbalken utgår och ersätts med en ny lag om ändring i miljöbalken, dels genom en lag om ändring i tidigare beslutade ändringar i lagen om Sveriges ekonomiska zon.

Enligt propositionen ska lagen om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i källsorteringsutrymmen upphöra att gälla den 1 augusti 2016.

Regeringen föreslår att ändringarna träder i kraft den 2 augusti 2016.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ansluter sig till regeringens överväganden och tillstyrker med viss språklig justering regeringens lagförslag.

Miljömässig avfallshantering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande (C) om att införa ett system för miljöklassning av avfallsbehandlingstjänster.

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen som redovisats ovan ändringar i miljöbalken som syftar till att på ett tydligare och mer samlat sätt införa den s.k. avfallshierarkin i balken. Avfallshierarkin regleras i EU:s ramdirektiv om avfall och anger den prioritetsordning för politik och lagstiftning som medlemsstaterna ska ha när det gäller förebyggande och behandling av avfall.

Vid tillämpningen av hierarkin bör man ta hänsyn till den allmänna påverkan som en produkt, ett material eller ett ämne har under hela sin livscykel, dvs. från det att råvaran utvinns till dess att avfallet behandlas. Avfallsbehandlingen ingår i livscykelanalysen. Analysen ska sammantaget ge det bästa möjliga utfallet för miljön. Nästan alla remissinstanser förespråkar att avfallsreglerna på ett tydligare sätt ska peka ut vilken behandlingsmetod för avfall som bör väljas. Enligt regeringen bör bestämmelser med det syftet föras in i miljöbalken. De bör återspegla avfallshierarkins rangordning av de olika behandlingsmetoderna för avfall, dvs. inte hierarkins översta steg som tar sikte på avfallsförebyggande åtgärder. De bestämmelser i avfallshierarkin som rör behandling av avfall bör föras in i 15 kap. Bestämmelserna bör utformas så att den som behandlar avfall eller är ansvarig för att avfall behandlas ska se till att den behandlingsmetod som är lämpligast används. Med lämpligaste metod för behandling avses den metod som bäst skyddar människors hälsa och miljön som helhet, om behandlingen inte är orimlig ur t.ex. ett ekonomiskt perspektiv. Vid bedömningen av lämpligheten av en viss behandlingsmetod är det viktigt att göra en helhetsbedömning av hälso- och miljöaspekterna. Vissa avfallsslag kan ha egenskaper som gör dem olämpliga att materialåtervinna. En dåligt fungerande materialåtervinning kan i vissa fall leda till spridning av skadliga ämnen. Det kan i ett sådant fall vara mer lämpligt att välja en hantering med lägre prioritet än materialåtervinning.

Avfallshanteringens infrastruktur omfattar både insamling och transport av avfallet och behandling av avfallet i olika former. Hushåll, offentliga verksamheter och företag är beroende av att offentliga eller privata aktörer tar hand om avfallet. Avfallshanteringens infrastruktur ska ses som en del av den övriga samhällsplaneringen och utformas på ett energi- och resurseffektivt sätt och så att hållbar konsumtion kan främjas. Detta måste ske med ett långsiktigt perspektiv. I städer och tätorter finns goda förutsättningar för en väl utbyggd infrastruktur av hållbara tekniska försörjningssystem för transporter, energiförsörjning, avfallshantering samt vatten och avlopp. Dessa kan också integreras med varandra. Avfall kan t.ex. återvinnas till biobränsle som sedan kan användas som drivmedel för stadsbussar samt produktion av värme och energi. Avfallshantering utanför städer och tätorter har andra förutsättningar som det måste tas hänsyn till vid planeringen av hur avfallet bäst ska tas om hand.

Enligt 15 kap. miljöbalken ska också varje kommun upprätta en kommunal renhållningsordning. I renhållningsordningen ska det finnas en avfallsplan och de föreskrifter om hantering av avfall som gäller för kommunen.

Avfallsplanen ska även beskriva kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

Motionen

I motion 2015/16:925 av Rickard Nordin (C) anförs att man i avfallsdebatten ofta förespråkar den s.k. närhetsprincipen för avfallshantering, vilket innebär att avfallet ska återvinnas i geografisk närhet av den plats där produkten förbrukades. Det är emellertid fullt möjligt att det är effektivare ur miljö- och klimatsynpunkt att transportera avfallet till en högeffektiv anläggning längre bort än att återvinna det i en närliggande, mindre effektiv anläggning. Sådana överväganden är svåra att göra i avsaknad av ett system för att värdera olika avfallsbehandlingstjänsters effektivitet. Genom att införa ett nationellt system där olika typer av återvinning i olika anläggningar klassas utifrån klimat- och miljönytta kan återvinningsansvariga aktörer värdera effektiviteten i olika avfallsbehandlingstjänster.

Utskottets ställningstagande

Som redovisas i propositionen föreslår regeringen ändringar i miljöbalken som syftar till att på ett tydligare och mer samlat sätt införa den s.k. avfallshierarkin i balken. De bestämmelser i avfallshierarkin som rör behandling av avfall och som regeringen föreslår ska införas i 15 kap. miljöbalken utformas så att den som behandlar avfall eller är ansvarig för att avfall behandlas ska se till att den behandlingsmetod används som utifrån en helhetsbedömning är lämpligast.

Utskottet noterar vidare att varje kommun enligt 15 kap. miljöbalken ska upprätta en kommunal renhållningsordning. I renhållningsordningen ska det finnas en avfallsplan och de föreskrifter om hantering av avfall som gäller för kommunen. I städer och tätorter finns det goda förutsättningar för en väl utbyggd infrastruktur av hållbara tekniska försörjningssystem för transporter, energiförsörjning, avfallshantering samt vatten och avlopp. Avfallshanteringen utanför städer och tätorter har andra förutsättningar som det måste tas hänsyn till vid planeringen av hur avfallet bäst ska tas om hand. Med hänvisning till det anförda anser utskottet att motion 2015/16:925 (C) kan lämnas utan vidare åtgärd.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2015/16:166 Avfallshierarkin:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i miljöbalken.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:000) om ändring i miljöbalken.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2009:1168) om ändring i miljöbalken.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220).
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2012:434) om ändring i lagen (2009:1167) om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2007:162) om bilskrotningsfonden.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (2004:1385) om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i källsorteringsutrymmen.

Motion från allmänna motionstiden 2015/16

2015/16:925 av Rickard Nordin (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett system för miljöklassning av avfallsbehandlingstjänster i syfte att underlätta för marknaden att värdera dess miljöpåverkan och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om miljöbalken²

dels att 15 kap. ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 2 §, 2 kap. 5 §, 22 kap. 1 a, 25 a och 25 d §§, 24 kap. 5 §, 27 kap. 7 § och 29 kap. 4 a, 8 och 9 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 15 kap., av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §³

Bestämmelserna i denna balk om hushållning med mark- och vattenområden, tillstånd, anmälan och tillåtlighet ska i fråga om geologisk lagring av koldioxid tillämpas även på Sveriges kontinentalsockel utanför territorialgränsen.

Ytterligare bestämmelser om balkens tillämpning utanför territorialgränsen finns i 7 kap. 32 § och 15 kap. 31 § samt i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln och i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon.

Ytterligare bestämmelser om balkens tillämpning utanför territorialgränsen finns i 7 kap. 32 § och 15 kap. 27 § samt i lagen (1966:314) om kontinentalsockeln och i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv, i lydelsen enligt kommissionens direktiv (EU) 2015/1127.

² Senaste lydelse av

15 kap. 1 § 2011:734	15 kap. 7 b § 2013:758	15 kap. 32 § 2009:1168
15 kap. 2 § 2007:163	15 kap. 9 § 2011:734	15 kap. 32 a § 2012:430
15 kap. 3 § 2011:734	15 kap. 13 § 2005:182	15 kap. 34 § 2007:660
15 kap. 5 a § 2003:1187	15 kap. 18 § 2002:175	15 kap. 35 § 2002:175
15 kap. 6 § 2007:163	15 kap. 22 § 2011:793	15 kap. 36 § 2012:430.
15 kap. 7 § 2003:1187	15 kap. 23 § 2007:163	
15 kap. 7 a § 2013:758	15 kap. 24 § 2007:163	

³ Senaste lydelse 2012:430.

2 kap.**5 §**

Alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd *skall* hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna *till återanvändning och återvinning*. *I första hand skall förnybara energikällor användas.*

Alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd *ska* hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna *att*

1. minska mängden avfall,
 2. minska mängden skadliga ämnen i material och produkter,
 3. minska de negativa effekterna av avfall, och
 4. återvinna avfall.
- I första hand ska förnybara energikällor användas.*

15 kap. Avfall**Ordförklaringar**

1 § Med *avfall* avses i detta kapitel varje ämne eller föremål som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

Ett ämne eller föremål ska anses vara en biprodukt i stället för avfall, om ämnet eller föremålet

1. har uppkommit i en produktionsprocess där huvudsyftet inte är att producera ämnet eller föremålet,
2. kan användas direkt utan någon annan bearbetning än den bearbetning som är normal i industriell praxis, och
3. kommer att fortsätta att användas på ett sätt som är hälso- och miljömässigt godtagbart och som inte strider mot lag eller annan författning.

Ett ämne eller föremål som har återvunnits och uppfyller krav i fråga om fortsatt användning enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 39 eller 40 § upphör att vara avfall.

2 § Med *avfallsförebyggande åtgärder* avses i detta kapitel åtgärder som vidtas innan ett ämne eller föremål har blivit avfall och som syftar till en minskning av mängden avfall, en minskning av mängden skadliga ämnen i material och produkter eller en minskning av de negativa effekter på människors hälsa och miljön som avfall ger upphov till.

3 § Med *hushållsavfall* avses i detta kapitel avfall som kommer från hushåll samt därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.

4 § Med *återanvändning* avses i detta kapitel att något som inte är avfall används igen för att fylla samma funktion som det ursprungligen var avsett för.

5 § Med *hantera avfall* avses i detta kapitel att

1. samla in, transportera, återvinna, bortskaffa eller ta annan fysisk befattning med avfall, eller

2. vidta åtgärder som inte innebär fysisk befattning med avfall men som syftar till att avfall samlas in, transporteras, återvinns, bortskaffas eller byter ägare eller innehavare.

6 § I detta kapitel avses med

återvinna avfall: att vidta en åtgärd som innebär att avfall kommer till nytta som ersättning för något annat material eller förbereder det för en sådan nytta eller en åtgärd som innebär att avfall förbereds för återanvändning,

förbereda avfall för återanvändning: kontrollera, rengöra eller reparera något som är avfall så att det kan återanvändas utan ytterligare behandling,

materialåtervinna avfall: upparbeta avfall till nya ämnen eller föremål som inte ska användas som bränsle eller fyllnadsmaterial,

bortskaffa avfall: göra sig av med något som är avfall utan att återvinna det eller utan att lämna det till någon som samlar in eller transporterar bort det, och

behandla avfall: återvinna eller bortskaffa avfall.

7 § Med *samla in avfall* avses i detta kapitel att

1. hämta eller ta emot avfall, om detta inte utgör en del av behandlingen av avfallet, eller

2. sortera, lagra eller på annat sätt ta befattning med avfall innan det transporteras vidare till den plats där behandlingen ska påbörjas, om åtgärden inte utförs av avfallsproducenten på den plats där avfallet uppkom.

8 § I detta kapitel avses med

fastighetsinnehavare: den som äger fastigheten eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (1979:1152) ska anses som fastighetsägare,

utjänt bil: en personbil, buss eller lastbil vars totalvikt inte överstiger 3 500 kilogram och som är avfall, och

bilskrotare: den som bedriver yrkesmässig verksamhet som syftar till att återvinna eller bortskaffa utjänta bilar.

9 § Med *producent* avses i detta kapitel den som

1. yrkesmässigt tillverkar, för in till Sverige eller överlåter en vara eller en förpackning, eller

2. den som i sin yrkesmässiga verksamhet frambringar avfall som kräver särskilda åtgärder av renhållnings- eller miljöskäl.

Avfallshierarkin

10 § En bestämmelse om skyldighet att vidta avfallsförebyggande åtgärder finns i 2 kap. 5 §.

Den som behandlar avfall eller är ansvarig för att avfall blir behandlat ska se till att det

1. återvinns genom att det förbereds för återanvändning,

2. materialåtervinns, om det är lämpligare än 1,

3. återvinns på annat sätt, om det är lämpligare än 1 och 2, eller

4. bortskaffas, om det är lämpligare än 1–3.

Den behandling av avfallet som bäst skyddar människors hälsa och miljön som helhet ska anses som lämpligast, om behandlingen inte är orimlig.

Avfallsinnehavarens ansvar

11 § Den som innehar avfall ska se till att avfallet hanteras på ett sätt som är godtagbart med hänsyn till människors hälsa och miljön.

En bestämmelse om att producenter kan ges skyldighet att hantera avfall finns i 12 §. Bestämmelser om att kommuner har och kan ges skyldighet att hantera avfall finns i 20 och 22 §§.

Producentansvar

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för producenter att se till att avfall samlas in, transporteras bort, återvinns eller bortskaffas på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt. Sådana föreskrifter får endast avse avfall från sådan verksamhet som producenterna bedriver och avfall som utgörs av sådana varor eller förpackningar som producenterna tillverkar, för in till Sverige eller överlåter.

Föreskrifter enligt första stycket om skyldighet för en producent att hantera avfall som utgörs av varor eller förpackningar som producenten inte tillverkat, fört in till Sverige eller överlåtit får endast avse den del av avfallet som motsvarar producentens andel av marknaden för nya sådana varor eller förpackningar eller på annat sätt står i rimlig proportion till producentens verksamhet.

13 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får, för att främja avfallsförebyggande åtgärder eller en hälso- och miljömässigt godtagbar avfallshantering, meddela föreskrifter om skyldighet för producenterna att

1. märka en vara eller förpackning,
2. lämna uppgifter av betydelse för producentansvaret om vilka ämnen och material som en vara eller en förpackning innehåller samt om insamling, återanvändningsgrad, återvinningsgrad eller andra förhållanden, och
3. se till att varor eller förpackningar har en viss sammansättning, återanvändbarhet och återvinningsbarhet.

Föreskrifter enligt första stycket 3 får i fråga om andra varor än förpackningar avse endast sådana skyldigheter som behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

14 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldighet för en producent att utse någon som ska fullgöra skyldigheter som producenten har i ett annat medlemsland i Europeiska unionen, och

2. att det som gäller för en producent enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 12, 13 eller 15 § också ska gälla den som på en producents uppdrag fullgör producentens skyldigheter.

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldighet för producenter av förpackningar, producenter av papper för tidningar, tidskrifter, direktreklam, kataloger eller andra liknande pappersprodukter och producenter av elektriska eller elektroniska produkter att se till att förpackningarna, papperet eller de elektriska och elektroniska produkterna omfattas av ett insamlingssystem för återvinning eller återanvändning, och

2. tillstånd för yrkesmässig drift av sådana insamlingssystem.

Föreskrifter enligt första stycket 1 får endast avse producenter som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 §.

16 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i fråga om förpackningar för konsumtionsfärdig dryck gjorda av plast eller metall meddela föreskrifter om

1. att insamlingssystem för sådana förpackningar utformas så att de genom utbetalning av pant eller premie uppmuntrar att förpackningar lämnas tillbaka till systemen,

2. skyldighet för producenter av sådana förpackningar att se till att förpackningarna förses med märkning med uppgifter om insamlingssystemet,

3. förbud för producenter av sådana förpackningar att överlåta eller saluföra dem om de inte omfattas av ett insamlingssystem,

4. krav på tillstånd för yrkesmässig tappning av konsumtionsfärdig dryck i sådana förpackningar,

5. krav på tillstånd för införsel till Sverige av konsumtionsfärdig dryck i sådana förpackningar, och

6. avgift vid införsel, och de andra åtgärder som behövs, för att säkerställa att inhemska och till Sverige införda förpackningar av detta slag kan konkurrera på lika villkor.

Tillstånds- och anmälningsplikt för viss avfallshantering

17 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att det krävs tillstånd eller anmälan för att yrkesmässigt transportera avfall.

18 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att det krävs en anmälan till den myndighet som regeringen bestämmer eller till kommunen för att

1. yrkesmässigt samla in avfall, eller

2. yrkesmässigt köpa eller sälja avfall eller förmedla avfall för bortskaffande eller återvinning.

19 § Regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att det krävs en anmälan till den

myndighet som regeringen bestämmer eller till kommunen för att hantera avfall med stöd av 24 § andra stycket.

Kommunens ansvar

20 § Varje kommun ansvarar för att hushållsavfall inom kommunen återvinns eller bortskaffas.

Kommunen ska transportera bort avfallet från den fastighet där avfallet finns, om

1. borttransport behövs för att tillgodose såväl skyddet för människors hälsa och miljön som enskilda intressen, eller

2. fastighetsinnehavaren begär att kommunen ska transportera bort avfallet och det inte är oskäligt med hänsyn till omständigheterna.

21 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kommunens ansvar enligt 20 § i fråga om avfall som omfattas av producentansvar enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 12 §.

22 § Regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer får i fråga om annat avfall än hushållsavfall meddela föreskrifter om att kommunen ska ansvara för att avfallet återvinns eller bortskaffas och transporteras från den fastighet där avfallet finns. Föreskrifterna får endast avse avfall som av hälso- eller miljöskäl behöver hanteras av kommunen.

23 § När kommunen planerar och beslutar hur den ska ta sitt ansvar enligt 20 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 22 § ska kommunen ta hänsyn till fastighetsinnehavarnas förmåga att själva hantera avfall på ett sätt som är godtagbart med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön och de behov som finns för olika slag av bebyggelse.

24 § Om kommunen enligt 20 § eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 22 § ska ansvara för en viss hantering av avfall, får den hanteringen inte utföras av någon annan än kommunen eller den som kommunen anlitar.

Första stycket gäller inte en fastighetsinnehavare som på fastigheten återvinner eller bortskaffar avfallet, om det görs utan risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön.

En åtgärd som avses i andra stycket kan kräva anmälan enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 19 §.

25 § Kommunen får i det enskilda fallet

1. ge dispens från förbudet i 24 § första stycket, om det finns särskilda skäl och den som ska hantera avfallet med stöd av dispensen kan göra det på ett hälso- och miljömässigt godtagbart sätt, och

2. ge tillstånd till avfallshantering som avses i 24 § andra stycket, trots att tillstånd inte krävs.

Förbud mot nedskräpning

26 § Ingen får skräpa ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde till eller insyn till.

Förbud mot dumpning och förbränning

27 § Avfall får inte dumpas eller förbrännas inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon. På och över det fria havet får avfall inte heller dumpas från eller förbrännas på svenska fartyg eller luftfartyg. Avfall som är avsett att dumpas i eller förbrännas på det fria havet får inte föras ut ur landet eller ur den ekonomiska zonen.

Det som sägs i första stycket om dumpning gäller inte sådana utsläpp av skadliga ämnen från fartyg som regleras i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

28 § Regeringen får meddela föreskrifter om undantag från förbudet mot dumpning i 27 § första stycket för geologisk lagring av koldioxid.

29 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i det enskilda fallet ge dispens från förbudet mot dumpning i 27 § första stycket, om avfallet kan dumpas utan olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Den som har gett en dispens enligt första stycket får

1. förelägga den som har fått dispensen att avhjälpa en olägenhet som uppkommer genom dumpningen, om olägenheten inte förutsågs när dispensen gavs, och

2. återkalla dispensen, om ett villkor eller en föreskrift som gäller för dumpningen inte följs eller om en olägenhet som avses med ett föreläggande enligt 1 inte avhjälpes.

Uppgifter om och hantering av avfall som uppkommer i yrkesmässig verksamhet

30 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att den som i yrkesmässig verksamhet ger upphov till annat avfall än hushållsavfall ska lämna det till någon som har det tillstånd eller har gjort den anmälan som krävs för hanteringen.

31 § Regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att den som i yrkesmässig verksamhet ger upphov till avfall ska lämna uppgift till kommunen om avfallet och dess hantering.

Uttjänta bilar

32 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att bilskrotare ska vara auktoriserade och om villkoren för auktorisation av bilskrotare.

33 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldighet för den som har förvärvat en uttjänt bil för skrotning att utfärda ett bevis om att bilen har mottagits för detta syfte (mottagningsbevis) och se till att bilen blir omhändertagen av en auktoriserad bilskrotare,

2. skyldighet för bilskrotare att lämna uppgifter om återanvändningsgrad, återvinningsgrad eller andra förhållanden som rör de uttjänta bilar som bilskrotaren har hanterat,

3. skyldighet för auktoriserade bilskrotare att utfärda ett intyg om att åtgärder har vidtagits för en hälso- och miljömässigt godtagbar hantering av en uttjänt bil (skrotningsintyg), och

4. utfärdandet av sådana bevis och intyg som avses i 1 och 3.

Avfall som utgörs av elektriska eller elektroniska produkter

34 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att den som yrkesmässigt bedriver en verksamhet som syftar till att genom demontering, sortering eller på annat sätt förbehandla avfall som utgörs av elektriska eller elektroniska produkter ska ha personal eller kvalitetssystem som certifierats av ett organ som ackrediterats enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 och lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll.

Föreskrifter enligt första stycket får endast avse åtgärder som krävs av återanvändnings- eller återvinningsskäl eller andra hälso- eller miljöskäl.

Deponering av avfall

35 § Ett tillstånd till en verksamhet som omfattar deponering av avfall får ges endast om verksamhetsutövaren för fullgörandet av de skyldigheter som gäller för deponeringsverksamheten ställer säkerhet enligt 16 kap. 3 § eller vidtar någon annan lämplig åtgärd för sådant säkerställande.

36 § Den som bedriver en verksamhet med deponering av avfall ska ta betalt för samtliga kostnader som rör avfallsdeponin. I kostnadsberäkningen ska alla kostnader för att inrätta och driva deponin ingå samt, så långt det är möjligt, alla kostnader som är nödvändiga för att fullgöra de skyldigheter som gäller för deponeringsverksamheten.

Geologisk lagring av koldioxid

37 § Tillstånd till geologisk lagring av koldioxid får ges endast om verksamhetsutövaren ställer säkerhet enligt 16 kap. 3 § eller vidtar någon annan lämplig åtgärd för att säkerställa fullgörandet av de skyldigheter som gäller för verksamheten enligt denna balk, lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter samt de föreskrifter och tillståndsvillkor som har meddelats med stöd av dessa lagar.

Anordningar för hantering av avfall

38 § Regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om anordningar för hantering av avfall.

Ytterligare föreskrifter om avfall

39 § Regeringen eller den myndighet eller kommun som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur avfall ska hanteras som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

40 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela de föreskrifter om avfall som i övrigt behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Kommunal renhållningsordning

41 § För varje kommun ska det finnas en renhållningsordning som ska antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen ska innehålla en avfallsplan och de föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av regeringens bemyndiganden enligt detta kapitel. Avfallsplanen ska innehålla uppgifter om avfall inom kommunen och om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet.

42 § Innan kommunen antar en renhållningsordning ska kommunen

1. på lämpligt sätt och i skäligen omfattning samråda med de fastighetsinnehavare och myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse av renhållningsordningen, och

2. ställa ut ett förslag till renhållningsordning för granskning under minst fyra veckor.

Kommunen ska informera om utställningen på sin webbplats före utställningstidens början. Informationen ska innehålla uppgift om förslaget huvudsakliga innebörd, var det ställs ut samt inom vilken tid och till vem som synpunkter ska lämnas.

43 § När kommunen antar renhållningsordningen ska kommunen ta hänsyn till de synpunkter som har kommit fram i samrådet och granskningen enligt 42 §.

44 § Bestämmelserna i 42 och 43 §§ gäller även förslag till ändringar i en renhållningsordning.

En kommun behöver inte ställa ut ett förslag till ändring i renhållningsordningen, om ändringen berör endast ett fåtal fastighetsinnehavare eller annars är liten.

Skyldighet för kommunerna att informera

45 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för kommunerna att lämna information om hantering av avfall och innehållet i avfallsplanerna.

Föreskrifter för försvaret

46 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela särskilda föreskrifter för Försvarmaktens, Fortifikationsverkets, Försvarets materielverks och Försvarets radioanstalts verksamhet som avviker från det som annars sägs i detta kapitel.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

22 kap.

1 a §⁴

En ansökan om tillstånd till geologisk lagring av koldioxid ska, utöver det som anges i 1 §, innehålla

1. uppgift om vem som driver eller avser att driva lagringsverksamheten,

2. en beskrivning av verksamhetsutövarens tekniska kompetens och handlingar som styrker kompetensen,

3. en beskrivning av den geologiska formationens egenskaper, lagringsplatsen och det område runt lagringsplatsen som med hänsyn till de geologiska förhållandena har betydelse för lagringens integritet och säkerhet,

4. uppgift om den totala mängd koldioxid som ska lagras,

5. en beskrivning av varifrån den koldioxid som ska tillföras lagringsplatsen kommer och hur den ska transporteras till lagringsplatsen,

6. uppgift om sammansättningen av den koldioxidström som ska tillföras lagringsplatsen (injekteras),

7. uppgifter om injektionstakt och injektionstryck,

8. en beskrivning av den anläggning som ska användas för att tillföra koldioxid till lagringsplatsen,

9. en bedömning av den förväntade lagringssäkerheten,

10. uppgifter som visar att den finansiella säkerhet som krävs enligt 15 kap. 36 § kommer att vara giltig och i kraft innan koldioxid tillförs lagringsplatsen,

10. uppgifter som visar att den finansiella säkerhet som krävs enligt 15 kap. 37 § kommer att vara giltig och i kraft innan koldioxid tillförs lagringsplatsen,

11. ett förslag till en plan för övervakning av lagringsplatsen,

12. ett förslag till en plan för underhåll efter det att lagringsplatsen har stängts för ytterligare tillförsel av koldioxid, och

13. ett förslag till en plan för åtgärder som behövs för att avhjälpa risker för koldioxidutsläpp.

⁴ Senaste lydelse 2012:430.

25 a §⁵

En dom som omfattar tillstånd att *lagra*, återvinna eller bortskaffa avfall ska dessutom alltid innehålla

En dom som omfattar tillstånd att återvinna eller bortskaffa avfall *eller att lagra avfall i samband med en sådan behandling* ska dessutom alltid innehålla

1. en förteckning över de kategorier av avfall och den totala mängd avfall som får lagras, återvinnas respektive bortskaffas,
2. uppgift om den metod för att lagra, återvinna eller bortskaffa avfall som ska tillämpas, och
3. de villkor som behövs i fråga om åtgärder för att övervaka och kontrollera att de skyldigheter som gäller för verksamheten uppfylls.

25 d §⁶

En dom som omfattar tillstånd till geologisk lagring av koldioxid ska, i stället för det som sägs i 25 a och 25 c §§, dessutom alltid innehålla

1. en beskrivning av den geologiska formationens egenskaper,
2. villkor om den exakta lokaliseringen och avgränsningen av
 - a) lagringsplatsen och det område runt lagringsplatsen som med hänsyn till de geologiska förhållandena har betydelse för lagringens integritet och säkerhet, och
 - b) den anläggning som ska användas för att tillföra koldioxid till lagringsplatsen,
3. villkor om lagringsplatsens hydrauliska egenskaper,
4. villkor om den totala mängd koldioxid som får lagras,
5. villkor om gränser för reservoartrycket,
6. en beskrivning av varifrån den koldioxid som ska tillföras lagringsplatsen kommer och hur den ska transporteras till lagringsplatsen,
7. villkor om sammansättningen av den koldioxidström som får tillföras lagringsplatsen (injekteras) och om kontroll av koldioxidströmmen,
8. villkor om högsta tillåtna injekteringstakt och injekteringstryck,
9. villkor om övervakning enligt en särskild övervakningsplan och om åtgärder enligt en särskild plan för avhjälpande av risker för koldioxidutsläpp samt om att planerna ska följas,
10. villkor om att verksamhetsutövaren ska förvissa sig om att den som är sysselsatt i verksamheten har den kompetens och utbildning som behövs,
11. villkor om vad som ska gälla i samband med att lagringsplatsen stängs för fortsatt tillförsel av koldioxid och om underhåll efter stängningen enligt en särskild plan,
12. villkor om att den säkerhet som krävs för verksamheten enligt 15 kap. 36 § fortlöpande ska vara giltig och i kraft,
12. villkor om att den säkerhet som krävs för verksamheten enligt 15 kap. 37 § fortlöpande ska vara giltig och i kraft,

⁵ Senaste lydelse 2011:734.

⁶ Senaste lydelse 2012:430.

13. upplysningar om

a) de krav på uppdatering av övervakningsplanen som kan följa av föreskrifter som har meddelats med stöd av denna balk,

b) kravet på miljörapport i 26 kap. 20 § och andra föreskrifter med krav på rapportering avseende geologisk lagring av koldioxid som har meddelats med stöd av denna balk,

c) de bestämmelser om omprövning och återkallelse av tillstånd som finns i denna balk, och

d) de krav på underrättelse till tillsynsmyndigheten i händelse av läckage av koldioxid eller betydande störningar som följer av föreskrifter som har meddelats med stöd av denna balk, och

14. skälen för avvikelser från synpunkter som Europeiska kommissionen har lämnat i samband med regeringens tillåtlighetsprövning.

24 kap.**5 §⁷**

I fråga om miljöfarlig verksamhet eller vattenverksamhet får tillståndsmyndigheten ompröva tillstånd när det gäller en bestämmelse om tillåten produktionsmängd eller annan liknande bestämmelse om verksamhetens omfattning, samt ändra eller upphäva villkor eller andra bestämmelser eller meddela nya sådana

1. när, från det tillståndsbeslutet *vann* laga kraft, det förflutit tio år eller den kortare tid som, på grund av vad som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer,

1. när, från det tillståndsbeslutet *fick* laga kraft, det förflutit tio år eller den kortare tid som, på grund av vad som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer,

2. om verksamheten med någon betydelse medverkar till att en miljökvalitetsnorm inte följs,

3. om den som har sökt tillståndet har vilselett tillståndsmyndigheten genom att lämna oriktiga uppgifter eller låta bli att lämna uppgifter av betydelse för tillståndet eller villkoren,

4. när tillståndet eller villkor som gäller för verksamheten inte har följts,

5. om det genom verksamheten uppkommit en olägenhet av någon betydelse som inte förutsågs när verksamheten tilläts,

6. om förhållandena i omgivningen har ändrats väsentligt,

7. om en från hälso- eller miljösynpunkt väsentlig förbättring kan uppnås med användning av någon ny process- eller reningsteknik,

8. om användandet av någon ny teknik för mätning eller uppskattning av förorening eller annan störning skulle medföra väsentligt bättre förutsättningar för att kontrollera verksamheten,

⁷ Senaste lydelse 2010:882.

9. om verksamheten helt eller till väsentlig del är förlagd inom ett område där förbud råder enligt föreskrift eller beslut med stöd av 9 kap. 4 §,

10. för att förbättra en anläggnings säkerhet,

11. om det visar sig att anordningar som har vidtagits eller villkor som har meddelats till skydd för fisket med stöd av 11 kap. 8 § eller enligt 6 kap. 5 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet är mindre ändamålsenliga, eller

12. om det kan antas att en säkerhet som ställts enligt 9 kap. 6 e §, 15 kap. 34 § eller 16 kap. 3 § inte längre är tillräcklig eller är större än vad som behövs.

Ändringstillstånd som avses i 16 kap. 2 § får förenas med bestämmelser om ändringar i villkor som tidigare har meddelats för de delar av verksamheten som inte omfattas av ändringen, om de tidigare villkoren har ett samband med ändringen.

Ändringstillstånd som avses i 16 kap. 2 § får trots bestämmelserna i första stycket omprövas i samband med att ett tillstånd som omfattar hela verksamheten omprövas.

I fall som avses i första stycket 5 får tillståndsmyndigheten också besluta om andra åtgärder som behövs för att förebygga eller minska olägenheter för framtiden.

Tillståndsmyndigheten får inte med stöd av denna paragraf meddela så ingripande villkor eller andra bestämmelser att verksamheten inte längre kan bedrivas eller att den avsevärt försvåras.

9. om verksamheten helt eller till väsentlig del är förlagd inom ett område där förbud råder enligt *en* föreskrift eller *ett* beslut *som har meddelats* med stöd av 9 kap. 4 §,

10. för att förbättra en anläggnings säkerhet,

11. om det visar sig att anordningar som har vidtagits eller villkor som har meddelats till skydd för fisket med stöd av 11 kap. 8 § eller enligt 6 kap. 5 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet är mindre ändamålsenliga, eller

12. om det kan antas att en säkerhet som ställts enligt 9 kap. 6 e §, 15 kap. 35 § eller 16 kap. 3 § inte längre är tillräcklig eller är större än vad som behövs.

Ändringstillstånd som avses i 16 kap. 2 § får förenas med bestämmelser om ändringar i villkor som tidigare har meddelats för de delar av verksamheten som inte omfattas av ändringen, om de tidigare villkoren har ett samband med ändringen.

Ändringstillstånd som avses i 16 kap. 2 § får trots bestämmelserna i första stycket omprövas i samband med att ett tillstånd som omfattar hela verksamheten omprövas.

I fall som avses i första stycket 5 får tillståndsmyndigheten också besluta om andra åtgärder som behövs för att förebygga eller minska olägenheter för framtiden.

Tillståndsmyndigheten får inte med stöd av denna paragraf meddela så ingripande villkor eller andra bestämmelser att verksamheten inte längre kan bedrivas eller att den avsevärt försvåras.

27 kap.

7 §

Regeringen, *de kommuner* eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att producenter *skall* betala avgift för insamling, transport och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg. Sådana föreskrifter får meddelas om avfall för vilket producentansvar gäller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 15 kap. 6 §.

Avgiften får avse även kostnader för information om hanteringen.

Avgiften *skall* betalas till *de kommuner* eller till den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringen *eller den myndighet eller kommun* som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att producenter *ska* betala avgift för insamling, transport och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg. Sådana föreskrifter får enbart avse avfall för vilket producentansvar gäller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 15 kap. 12 §.

Avgiften *ska* betalas till *den kommun* eller till den myndighet som regeringen bestämmer.

29 kap.**4 a §⁸**

För *otillåten avfallstransport* döms till böter eller fängelse i högst två år den som med uppsåt eller av oaksamhet

1. transporterar avfall utan tillstånd och därigenom bryter mot föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 15 kap. 25 § om tillstånd för yrkesmässig transport av avfall,

1. transporterar avfall utan tillstånd och därigenom bryter mot föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 15 kap. 17 § om tillstånd för yrkesmässig transport av avfall,

2. inom Europeiska unionen transporterar avfall utan att göra en skriftlig förhandsanmälan och utan att ha ett giltigt godkännande och därigenom bryter mot artiklarna 4 och 9.6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall,

3. från Europeiska unionen exporterar avfall för bortskaffande och därigenom bryter mot ett exportförbud enligt artikel 34 i förordning (EG) nr 1013/2006,

4. från Europeiska unionen exporterar avfall för bortskaffande utan att ha ett skriftligt godkännande och därigenom bryter mot artikel 35.4 a i förordning (EG) nr 1013/2006,

5. från Europeiska unionen exporterar avfall för återvinning och därigenom bryter mot ett exportförbud enligt artikel 36 i förordning (EG) nr 1013/2006,

6. från Europeiska unionen exporterar avfall för återvinning till ett land som omfattas av förfaranderegler i artikel 37 i förordning (EG) nr 1013/2006 och därigenom bryter mot ett förbud eller ett krav på skriftlig förhandsanmälan som gäller enligt artikel 37.2 andra stycket eller 37.5 i förordning (EG) nr 1013/2006 eller som gäller enligt artikel 1 i kommissionens förordning (EG) nr 1418/2007 av den 29 november 2007 om export för återvinning av visst avfall som förtecknas i bilaga III eller IIIA till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 till vissa länder som inte omfattas av OECD-beslutet om kontroll av gränsöverskridande transporter av avfall,

7. från Europeiska unionen exporterar avfall för återvinning till ett land som omfattas av förfaranderegler i artikel 38 i förordning (EG) nr 1013/2006 utan att ha ett skriftligt godkännande och därigenom bryter mot artikel 38.4 a,

8. från Europeiska unionen exporterar avfall utan att avfallet är avsett för bortskaffande eller återvinning i en anläggning där bortskaffandet eller återvinningen sker enligt de bestämmelser som gäller i mottagarlandet och därigenom bryter mot någon av artiklarna 35.5, 37.4 och 38.6 i förordning (EG) nr 1013/2006,

9. från Europeiska unionen exporterar avfall avsett för bortskaffande i ett utomeuropeiskt land eller territorium och därigenom bryter mot ett exportförbud enligt artikel 40.1 i förordning (EG) nr 1013/2006,

⁸ Senaste lydelse 2010:210.

10. till Europeiska unionen importerar avfall för bortskaffande och därigenom bryter mot ett importförbud enligt artikel 41 i förordning (EG) nr 1013/2006,

11. till Europeiska unionen importerar avfall för bortskaffande utan att ha ett skriftligt godkännande och därigenom bryter mot artikel 42.4 a i förordning (EG) nr 1013/2006,

12. till Europeiska unionen importerar avfall för återvinning och därigenom bryter mot ett importförbud enligt artikel 43 i förordning (EG) nr 1013/2006,

13. till Europeiska unionen importerar avfall för återvinning utan att ha ett skriftligt godkännande och därigenom bryter mot artikel 44.4 a eller 45 jämförd med artikel 42.4 a i förordning (EG) nr 1013/2006,

14. till Europeiska unionen importerar avfall från ett sådant utomeuropeiskt land eller territorium som avses i artikel 46 i förordning (EG) nr 1013/2006 utan att göra en skriftlig förhandsanmälan och utan att ha ett giltigt godkännande och därigenom bryter mot artikel 46.1 jämförd med artiklarna 4 och 9.6, eller

15. blandar avfall under transport i strid med artikel 19 i förordning (EG) nr 1013/2006.

För försök till brott som avses i första stycket 3–9 döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

8 §⁹

Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot en föreskrift för totalförsvaret som har meddelats med stöd av 1 kap. 5 §, om en överträdelse av den lagbestämmelse från vilken avvikelserna har föreskrivits är straffbelagd,

2. bryter mot en föreskrift om försiktighetsmått inom ett miljöskyddsområde, som regeringen har meddelat med stöd av 7 kap. 20 §,

3. bryter mot en föreskrift eller ett beslut om förbud mot utsläpp av avloppsvatten m.m. som regeringen har meddelat med stöd av 9 kap. 4 §,

4. bryter mot en föreskrift om försiktighetsmått vid miljöfarlig verksamhet som regeringen har meddelat med stöd av 9 kap. 5 §,

5. i ett miljöriskområde som avses i 10 kap. 17 § vidtar en åtgärd som ökar belastningen av föroreningar i eller omkring området, annars försämrar den miljömässiga situationen eller försvårar avhjälpandeåtgärder,

6. bryter mot den skyldighet att underhålla en vattenanläggning som följer av 11 kap. 17 § första stycket, 20 § första stycket eller 21 § första stycket,

7. bryter mot ett förbud till skydd för naturmiljön enligt 12 kap. 6 § fjärde stycket,

8. bryter mot bestämmelsen i 13 kap. 8 § om utredning innan en teknisk verksamhet påbörjas eller mot en föreskrift om utredningen som regeringen har meddelat med stöd av 13 kap. 9 §,

⁹ Senaste lydelse 2010:210.

9. bryter mot en föreskrift om försiktighetsmått vid genteknisk verksamhet som regeringen har meddelat med stöd av 13 kap. 11 §,

10. bryter mot skyldigheten att upprätta en kemikaliesäkerhetsrapport enligt vad som krävs i artiklarna 37.4 och 39.1 i förordning (EG) nr 1907/2006,

11. bryter mot skyldigheten att förse Europeiska kemikaliemyndigheten med information enligt vad som krävs i artiklarna 38, 39.2 och 66.1 i förordning (EG) nr 1907/2006,

12. bryter mot förbudet mot dumpning eller förbränning av avfall enligt 15 kap. 31 §, eller 12. bryter mot förbudet mot dumpning eller förbränning av avfall enligt 15 kap. 27 §, eller

13. bryter mot ett förbud mot fiske som i det enskilda fallet har beslutats med stöd av 28 kap. 13 §.

För försök till brott som avses i första stycket 12 döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Ansvar ska inte dömas ut enligt denna paragraf, om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt 1 § eller 9 § första stycket 5.

Lydelse enligt prop. 2015/16:160 Föreslagen lydelse

9 §

Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot bestämmelsen i artikel 6.3 i förordning (EG) nr 338/97 om skyldighet att i en ansökan lämna uppgift om tidigare beslut om avslag,

2. bryter mot en föreskrift eller ett beslut i ett enskilt fall om tomgångskörning eller gatumusik som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av 9 kap. 12 §,

3. bryter mot en föreskrift om skötsel av jordbruksmark som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av 12 kap. 8 §,

4. bryter mot en föreskrift om hantering av gödsel som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av 12 kap. 10 §,

5. vid en sådan odling av genetiskt modifierade organismer som omfattas av ett tillstånd enligt 13 kap. 12 § bryter mot en föreskrift om försiktighetsmått som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av 13 kap. 11 §,

6. bryter mot en föreskrift om märkning av genetiskt modifierade organismer som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av 13 kap. 18 §,

7. bryter mot en bestämmelse om spårbarhet eller märkning enligt artikel 4.1, 4.2, 4.3, 4.4, 4.6, 5.1 eller 5.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003 av den 22 september 2003 om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av genetiskt modifierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG,

8. bryter mot en bestämmelse om information, identifiering, dokumentation eller anmälan enligt artikel 6, 12 eller 13 i Europaparlamentets och

rådets förordning (EG) nr 1946/2003 av den 15 juli 2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer,

9. på marknaden släpper ut en kosmetisk produkt som inte uppfyller kraven om märkning enligt artikel 19.1 eller 19.2 i förordning (EG) nr 1223/2009, eller på marknaden tillhandahåller en kosmetisk produkt som inte uppfyller kraven om märkning enligt artikel 19.1 a, e eller g i samma förordning,

10. bryter mot skyldigheten att lämna information enligt artikel 9 i förordning (EG) nr 648/2004,

11. bryter mot en bestämmelse om information eller dokumentation enligt artikel 32, 34 eller 36 i förordning (EG) nr 1907/2006,

12. i fråga om ett växtskyddsmedel som är godkänt i ett annat land i Europeiska unionen men som inte är godkänt i Sverige bryter mot artikel 52 i förordning (EG) nr 1107/2009 genom att föra in medlet till Sverige, släppa ut det på marknaden eller använda det utan att medlet omfattas av ett sådant parallellhandelstillstånd som krävs enligt artikeln,

13. i fråga om en biocidprodukt som är godkänd i ett annat land i Europeiska unionen men som inte är godkänd i Sverige tillhandahåller produkten eller använder den utan att produkten omfattas av ett sådant parallellhandelstillstånd som avses i artikel 53 i förordning (EU) nr 528/2012,

14. bryter mot bestämmelsen i 15 kap. 21 § första stycket eller en föreskrift som regeringen har meddelat med stöd av 15 kap. 21 § *andra stycket om förbud att ta befattning med en avfallstransport*, genom att yrkesmässigt eller i stor omfattning *samla in och forslabort* avfall, eller

14. bryter mot bestämmelsen i 15 kap. 24 § första stycket eller en föreskrift som regeringen har meddelat med stöd av 15 kap. 39 § genom att yrkesmässigt eller *annars* i stor omfattning transportera avfall, eller

15. bryter mot en föreskrift som regeringen har meddelat med stöd av 15 kap. 25 § *första stycket 2* genom att för *borttransport* lämna annat avfall än hushållsavfall till den som inte har det tillstånd som krävs för en sådan transport.

15. bryter mot en föreskrift som regeringen har meddelat med stöd av 15 kap. 30 § genom att för *transport* lämna annat avfall än hushållsavfall till den som inte har det tillstånd som krävs för en sådan transport.

Ansvar ska inte dömas ut enligt denna paragraf, om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt 1 §.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2016.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:000) om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs att 15 kap. 27 § miljöbalken i stället för lydelsen enligt lagen (2016:000) om ändring i miljöbalken ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt förslag 2.1

Föreslagen lydelse

15 kap.

27 §

Avfall får inte dumpas eller förbrännas inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon. På och över det fria havet får avfall inte heller dumpas från eller förbrännas på svenska fartyg eller luftfartyg. Avfall som är avsett att dumpas i, eller förbrännas på, det fria havet får inte föras ut ur landet eller ur den ekonomiska zonen.

Det som sägs i första stycket om dumpning gäller inte sådana utsläpp av skadliga ämnen från fartyg som regleras i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

Det som sägs i första stycket om dumpning gäller inte sådana utsläpp av skadliga ämnen från fartyg som regleras i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg eller sådana utsläpp av sediment från fartyg som regleras genom barlastvattenlagen (2009:1165) eller föreskrifter som meddelats i anslutning till den lagen.

Denna lag träder i kraft den dag som regeringen bestämmer.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (2009:1168) om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs att lagen (2009:1168) om ändring i miljöbalken ska utgå den 1 augusti 2016.

4 Förslag till lag om ändring i strålskyddslagen (1988:220)

Härigenom föreskrivs att 13 § strålskyddslagen (1988:220) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13¹ §

Den som bedriver eller har bedrivit verksamhet med strålning *skall* svara för att det radioaktiva avfall som förekommer i verksamheten

1. hanteras och, när det behövs, slutförvaras på ett från strålskyddssynpunkt tillfredsställande sätt, eller

2. överlämnas till en producent som i enlighet med bestämmelser som har meddelats med stöd av 15 kap. 6 § miljöbalken är skyldig att ta hand om avfallet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheterna i första stycket 1.

Den som bedriver eller har bedrivit verksamhet med strålning *ska* svara för att det radioaktiva avfall som förekommer i verksamheten

2. överlämnas till en producent som i enlighet med bestämmelser som har meddelats med stöd av 15 kap. 12 § miljöbalken är skyldig att ta hand om avfallet.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2016.

¹ Senaste lydelse 2006:340.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

Till skydd för den marina miljön finns det också bestämmelser om

1. geologisk lagring av koldioxid i 1 kap. 2 § och 4 kap. 9 § miljöbalken,
2. särskilda skyddade naturområden i 7 kap. 27–30 och 32 §§ miljöbalken,
3. dumpning i 15 kap. 31–33 §§ miljöbalken, och
3. dumpning i 15 kap. 27–29 §§ miljöbalken, och
4. föroreningar från fartyg i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2016.

¹ Senaste lydelse 2012:433.

**6 Förslag till lag om ändring i lagen (2012:434)
om ändring i lagen (2009:1167) om ändring i
lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska
zon**

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon i stället för lydelsen enligt lagen (2012:434) om ändring i lagen (2009:1167) om ändring i lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2012:434

Föreslagen lydelse

3 §

Till skydd för den marina miljön finns det också bestämmelser om

1. geologisk lagring av koldioxid i 1 kap. 2 § och 4 kap. 9 § miljöbalken,
2. särskilda skyddade naturområden i 7 kap. 27–30 och 32 §§ miljöbalken,
3. dumpning i 15 kap. 31–33 §§ miljöbalken,
3. dumpning i 15 kap. 27–29 §§ miljöbalken,
4. föroreningar från fartyg i lagen (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg, och
5. hantering och kontroll av fartygs barlastvatten och sediment från sådant vatten i barlastvattenlagen (2009:1165).

7 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:162) om bilskrotningsfonden

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (2007:162) om bilskrotningsfonden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Skrotningsersättning får, i mån av tillgång på medel i bilskrotningsfonden, ges till den som äger en uttjänt bil som lämnas för skrotning och för vilken ett sådant motagningsbevis som avses i 15 kap. 24 § miljöbalken utfärdas, om bilen

Skrotningsersättning får, i mån av tillgång på medel i bilskrotningsfonden, ges till den som äger en uttjänt bil som lämnas för skrotning och för vilken ett sådant motagningsbevis som avses i 15 kap. 33 § 1 miljöbalken utfärdas, om bilen

1. är av en årsmodell äldre än 1989 och enligt vägtrafikregistret inte var avställd den 31 augusti 2006, eller

2. har tillfallit kommunen enligt lagen (1982:129) om flyttning av fordon i vissa fall.

Skrotningsersättning får inte ges om en sådan ersättning eller ersättning av motsvarande art enligt äldre föreskrifter tidigare har betalats ut för bilen.

Denna lag träder i kraft den 2 augusti 2016.

8 Förslag till lag om upphävande av lagen (2004:1385) om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i källsorteringsutrymmen

Härigenom föreskrivs att lagen (2004:1385) om kreditering på skattekonto av stöd för investeringar i källsorteringsutrymmen ska upphöra att gälla vid utgången av juli 2016.